

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

„W grupie siła”

WSTĘP

Sośnicowice, gmina miejsko-wiejska w województwie śląskim, w powiecie gliwickim licząca na dzień 30.06.2010 – 8.290 mieszkańców. W samym mieście Sośnicowice zamieszkuje obecnie – 1709 osób, w tym 970 kobiet. Pozostałych 6.581 osób to mieszkańcy 8 sołectw Sośnicowic: Kozłowa, Sierakowic, Łan Wielkich, Rachowic, Tworogu Małego, Bargłówek, Smolnicy i Trach.

Na podstawie *Strategii Rozwoju Gminy Sośnicowice 2001 – 2012* najslabsze strony społeczne Gminy to:

- mały odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (niż demograficzny),
- duży udział ludności z wykształceniem podstawowym i zawodowym,
- bardzo niski przyrost naturalny,
- duży udział ludności niepełnosprawnej
- małe zaangażowanie społeczeństwa w działalność społeczną,
- niskie poczucie bezpieczeństwa publicznego wśród mieszkańców.

Szczegółowe dane statystyczne zawarte w sprawozdaniu Ośrodka Pomocy Społecznej w Łanach Wielkich za rok 2009 wskazują, że wśród 80 rodzin, z czego 29 stanowiły gospodarstwa jednoosobowe, które skorzystały z pomocy tutaj. Ośrodka, u 45 rodzin odnotowano ubóstwo, u 31 rodzin problem bezrobocia, u 27 rodzin - niepełnosprawność, a u 12 rodzin - bezradność.

Prezentowane dane zwracają uwagę na fakt dużego problemu bezrobocia, również wśród osób niepełnosprawnych. W tym miejscu należało by się zastanowić w jaki sposób należy podejmować próby niwelowania tego typu zjawiska? Jakie nowe alternatywy są konieczne celem przywracania osób bezrobotnych, bezradnych i niepełnosprawnych na rynek pracy?

Proponowany projekt stwarza alternatywę utworzenia na terenie gminy **Programu Aktywności Lokalnej „W grupie siła”**, mającego głównie na celu wspieranie w szerokim zakresie osób do powrotu na rynek pracy, do lepszego funkcjonowania w społeczeństwie oraz integracji z najbliższym otoczeniem.

Przyjmując i rozwijając tego typu formę działalności osoby borykające się z problemami dnia codziennego w szczególnie trudnej sytuacji życiowej mają szansę

rozwijać swój społeczno – zawodowy potencjał. Działania tego typu często są konieczne, ponieważ główną przeszkodą w reintegracji zarówno zawodowej jak i społecznej osób jest monotonia i związana z tym apatia.

Ponadto pomagając w wyzwaniu tego typ inicjatyw nie tylko dopełniamy sens podejmowanych działań związanych z samopomocą i aktywizacją, lecz zmieniamy również obiegowe opinie określające bezradność, niepełnosprawność i bezrobocie jako stagnację.

Ważne jest, aby wszelkie działania podejmowane w Programie były na tyle twórcze i nowatorskie, by skutecznie aktywizowały środowisko.

1. UZASADNIENIE REALIZACJI ZADANIA

Strategia Rozwoju Gminy Sośnicowice 2001-2012 oraz dane statystyczne ze sprawozdania MPiPS-03 za okres I-XII 2009r w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łanach Wielkich, ukazują najslabsze i widoczne bariery na jakie napotykają mieszkańcy Gminy znajdujący się w trudnej sytuacji finansowej, które z kolei prowadzą do bezrobocia, ubóstwa i bezradności wśród części jej mieszkańców/nek.

Kolejnym potwierdzeniem na istnienie w/w dysfunkcji w gminie jest liczba kobiet zarejestrowanych w PUP-Gliwice z tych terenów, która stale rośnie i na koniec października 2010 wynosiła 124, co stanowi 54% ogółu zarejestrowanych mieszkańców/nek Gminy. Jest to najczęściej uwarunkowane bezradnością mieszkanek, sprawowaniem opieki nad dziećmi, wielodzietnością a także niepełnosprawnością (na 14 osób z niepełnosprawnością z Gminy zarejestrowanych w tut. PUP na dn. 31.10.2010, 9 to kobiety). Liczby te nie obrazują rzeczywistej skali zjawiska, kreślą wyłącznie oficjalny obraz bezrobocia rejestrowanego, nie oddając rozmiarów tzw. bezrobocia ukrytego, powszechnego szczególnie na terenach wiejskich.

Zauważa się w Gminie problem z organizacją wolnego czasu wśród niepracujących. Pozostawienie samym sobie osób bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz rodzin z nieudolnością i wyuczoną bezradnością prowadzi do coraz większego uzależnienia od systemu pomocy społecznej i opierania swoich zasobów wyłącznie na otrzymanej pomocy materialnej i rzeczowej. Brak podejmowania przez tut. mieszkańców/nki jakichkolwiek prób poprawy swojej sytuacji życiowej i zawodowej powoduje

przekazywanie dzieciom niewłaściwych wzorców opartych na bierności i sędowaniu odpowiedzialności za własne życie i zasoby na instytucję pomocową.

Bezrobocie, niepełnosprawność i bezradność w rodzinach powoduje diametralną zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej wszystkich członków rodziny. Lęk przed społecznym napiętnowaniem kończy się wycofaniem i ograniczeniem dotychczasowych kontaktów, następuje rozluźnienie więzi i osłabienie systemu wsparcia, co w efekcie prowadzić może do izolacji i pogłębiania się procesów wykluczenia społecznego.

Świadczy to o potrzebie budowania, szczególnie dla w/w mieszkańców/nek Gminy, otoczenia wspierającego i aktywizującego, opartego na więzach międzyludzkich, wzajemnej bezinteresownej pomocy oraz integracji z bezpośrednim otoczeniem poprzez udział w życiu społecznym i kulturalnym, co obecnie wymaga od mieszkańców/nki Gminy znacznych nakładów czasu i finansowania środków transportu, stanowiąc często barierę nie do pokonania i powodując nierówny dostęp lub jego brak do podstawowych usług społecznych w dziedzinach: edukacji, zdrowia i kultury. Dlatego ważne jest wypracowanie metod pracy z Klientami pomocy społecznej, które zminimalizują omawiane bariery i pobudzą, drzemiącego w mieszkańcach, szczególnie w kobietach, potencjału i zmobilizują ich do włączenia się w konkretne działania, dając początek animacji w środowisku lokalnym przy wsparciu asystenta rodziny. Bez tej aktywności część uczestników/niczek, którzy wezmą udział w projekcie może nie mieć szans na trwały powrót na rynek pracy bez uporządkowania tych sfer ich życia, które pozornie nie są związane z rynkiem pracy, a mają znaczący wpływ na kondycję psychiczną i osobistą motywację osoby wykluczonej społecznie.

2. CELE PROJEKTU

CEL GŁÓWNY:

Zmniejszenie, w czasie trwania projektu, nierówności w dostępie do usług społecznych, zdrowotnych i zawodowych wśród 15 mieszkańców/nek (w tym

9 kobiet) Gminy Sośnicowice będących w wieku aktywności zawodowej i korzystających z pomocy społecznej, oraz ich otoczenia.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- ✓ Zmniejszenie poziomu deficytów intrapsychicznych i interpersonalnych utrudniających funkcjonowanie społeczne i zawodowe 15 klientów pomocy (w tym 9 kobiet) Społecznej Gminy Sośnicowice, oraz osób z ich najbliższego otoczenia
- ✓ Zniwelowanie poczucia osamotnienia, izolacji i apatii,
- ✓ Zwiększenie poziomu kompetencji i umiejętności społecznych, wychowawczych 5 klientów pomocy społecznej
- ✓ Zwiększenie tożsamości wspólnoty lokalnej wśród 15 mieszkańców/aneek (w tym 9 kobiet) poprzez rozwój lokalnej samoorganizacji, solidarności i tworzenie więzów samopomocy
- ✓ Wzrost poczucia przynależności, użyteczności społecznej wśród 10% niepełnosprawnych Uczestników/czek projektu,
- ✓ Pobudzenie i zwiększenie potrzeb kontaktów społecznych,
- ✓ Zwiększenie aktywności psychofizycznej,
- ✓ Reintegracja społeczno – zawodowa osób ze środowiskiem lokalnym.

3. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROJEKTU

REZULTATY TWARDE:

- ✓ zakończenie przez 80% Uczestników/czki Programu Aktywności Lokalnej z wykorzystaniem co najmniej 1 instrumentu aktywnej integracji
- ✓ uzyskanie przez 80% grupy Uczestników/czki szerszego dostępu do usług o charakterze integracyjnym w środowisku lokalnym poprzez udział, w co najmniej 1 warsztacie grupowym

- ✓ uzyskanie przez 10% grupy Uczestników/czki projektu z niepełnosprawnością dostępu do usług społeczno-zawodowych oraz działań integracyjnych
- ✓ objęcie pomocą asystenta rodziny trzech rodzin wykluczonych społecznie z Gminy Sośnicowice

PRODUKTY

- ✓ zrealizowanie podczas 9 spotkań 27h Choreoterapii dla 10 Uczestników/czek programu.
- ✓ zorganizowanie 1 wyjazdu integracyjnego w ramach działań o charakterze środowiskowym
- ✓ zorganizowanie 9 wycieczek kulturalno-turystycznych (muzea, teatr, kino, wędrówki szlakiem techniki)
- ✓ zorganizowanie 9 spotkań grup samopomocowych
- ✓ zorganizowanie 24h grupowych warsztatów „Kreowanie świata”
- ✓ zorganizowanie 12h gr. warsztatów w zakresie podniesienia kompetencji życiowych, zawodowych, wychowawczych i społecznych

REZULTATY MIĘKIE

- ✓ podniesienie o 45 % umiejętności i kompetencji społecznej i zawodowej wśród 12 uczestników/czek Programu Aktywności Lokalnej
- ✓ zwiększenie o 45 % motywacji do działania i wzrost wiary we własne siły 12 uczestników/czek PAL
- ✓ wzrost o 45 % poczucia własnej wartości, energii i siły życiowej 10 Uczestników/czek Choreoterapii
- ✓ wzrost o 45 % poczucia sprawczości, decyzyjności u 2 Uczestników/czek z niepełnosprawnością

4. OCENA ZASOBÓW NIEZBĘDNYCH DO UZYSKANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW

4.1. ZASOBY KADROWE NIEZBĘDNE W REALIZACJI ZADAŃ W PAL

1. Animator Lokalny

- wykształcenie wyższe magisterskie – w kier. pracy socjalnej
- doświadczenie w pracy z osobami wykluczonymi społecznie

2. Choreoterapeuta

- wykształcenie kierunkowe, uprawnienia do wykonywania zajęć z osobami metodą choreoterapii

3. Psycholog/owie - Trenerzy

- wykształcenie wyższe magisterskie - psycholog
- doświadczenie w prowadzeniu zajęć dla niepełnosprawnych, rodzin wykluczonych w projektach społecznych

4. Pracownicy socjalni

- wykształcenie wyższe magisterskie – w kier. pracy socjalnej
- osoby zatrudnione w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łanach Wielkich

5. Asystent/ci Rodziny

- wykształcenie wyższe magisterskie – w kier. pracy socjalnej
- doświadczenie w pracy z osobami wykluczonymi społecznie

6. Koordynator projektu

- wykształcenie wyższe magisterskie
- doświadczenie w pracy z osobami wykluczonymi społecznie
- doświadczenie (minimum 2 letnie) w Koordynowaniu projektami z EFS
- Studia Podyplomowe z Zarządzania Projektami z EFS

7. Asystent Koordynatora projektu

- wykształcenie wyższe magisterskie
- doświadczenie (minimum 1 roczne) w zarządzaniu i rozliczaniu projektów z EFS
- Studia Podyplomowe z Zarządzania Projektami z EFS

4.2. ZASOBY LOKALOWE

Realizację Programu Aktywności Lokalnej „W grupie siła” zaplanowano w pomieszczeniach Domu Kultury w Sośnicowicach. Lokal cechuje się dobrym położeniem komunikacyjnym, spełnia wymogi dotyczące ochrony przeciwpożarowej oraz higieny i ochrony zdrowia, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

5. SZCZEGÓŁOWY OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ I METODY REALIZACJI PROGRAMU

5.1 ZAKRES RZECZOWY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ „ W GRUPIE SIŁA”

Zadaniem Programu Aktywności Lokalnej „ W grupie siła” jest stworzenie oferty, która zapewni osobom zagrożonym wykluczeniem lub wykluczonym, dostęp do nowatorskich rozwiązań umożliwiających im łatwiejsze przystosowanie się do powszechnie obowiązujących norm społecznych oraz wymogów rynku pracy, wyrównywanie dysproporcji w dostępie do nowych form alternatywnego spędzania wolnego czasu oraz zapoczątkowanie animacji w środowisku lokalnym, której celem jest integracja społeczna w Gminie.

Założenia programowe zostaną zrealizowane poprzez;

CZEŚĆ WARSZTATOWA (ZDROWOTNA):

✓ **Choreoterapia - dla 15 Uczestników/czek 3h*9m-cy**

Aktywna praca z ciałem poprzez taniec i ruch w towarzystwie różnorodnej muzyki, Korzyści płynące z uczestnictwa na warsztatach to m.in.: wzrost energii i siły życiowej, pozwolenie sobie na spontaniczność i odczuwanie prawdziwej radości, akceptacja ciała i jego wyglądu, rozpoznanie i bezpieczne wyrażanie uczuć, wzrost poczucia własnej wartości, wzrost pewności siebie, łatwość nawiązywania kontaktów z innymi bądź zerwanie toksycznych więzi, wzrost szacunku do siebie, umiejętność stawiania zdrowych granic w relacjach z ludźmi, rozbudzenie kreatywnej postawy do życia.

CZEŚĆ WARSZTATOWA (SPOŁECZNA I ZAWODOWA):

✓ **Warsztaty artystyczne „Kreowanie świata” dla minimum 5 osób - 24h łącznie w ciągu 9m-cy**

Malowanie, tworzenie form z papieru, gipsu, bibuły, odnawianie odzieży za pomocą dostępnych, tanich dodatków, itp

✓ **Warsztaty grupowe – 12h/os w ciągu 9 m-cy** w zakresie podniesienia kompetencji życiowych, zawodowych, wychowawczych i społ. m.in. inspirowanie do zmian, zarządzanie zmianą

CZEŚĆ Z ZAKRESU WAPARCIA METODĄ ASYSTOWANIA POPRZEZ ASYSTENTA RODZINY:

- ✓ **Wsparcie trzech rodzin (3 m-ce* 1 rodzina) pomocą Asystenta rodziny,** który będzie kontaktował się minimum 3 razy w tygodniu z najbardziej potrzebującą, bezradną wychowawczo i społecznie rodziną wskazaną przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej. Wspieranie w podejmowaniu aktywności społecznej, łagodzenie ewentualnych konfliktów, motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub do podjęcia pracy i wspieranie ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia

CZEŚĆ Z ZAKRESU DZIAŁAŃ ŚRODOWISKOWYCH:

- ✓ udział uczestników programu w wyjazdach kulturalno - turystycznych obejmujący wyjścia do muzeum, kina, odkrywanie atrakcji regionu (m.in. szlak techniki), zorganizowane przez Opiekuna PAL
- ✓ dożywanie w formie poczęstunku,
- ✓ wyjazdowe warsztaty pt „Sztuka przetrwania” zakończone ogniskiem (8h/os) dla min. 10 uczestników/czek (w tym 8K) oraz osób z ich otoczenia: z zakresu radzenia sobie ze stresem w życiu codziennym i podczas poszukiwania pracy (wynajem środka transportu lub zakup biletów; poczęstunek,2 opiekunów, ubezpieczenie NW, materiały na zajęcia)

GRUPA SAMOPOMOCOWA

Grupa samopomocowa – dla 15 Uczestników i ich otoczenia (2h/m-c x 9m-cy)

Spotkania prowadzone przez Opiekuna PAL-u obejmujące pogadanki tematyczne, rozwiązywanie bieżących problemów uczestników/niczek grupy, organizacja wolnego czasu m.in. gier, konkursów, projekcji filmów

5.2 HARMONOGRAM REALIZACJI ZADANIA

Rok	2011												Łącznie liczba uczestników
	-			-			-			-			
Kwartał	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Miesiąc	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Zadanie 1 - Aktywna integracja													
Etap 1 - Zatrudnienie Animatora Lokalnego													
Etap 2 - Zatrudnienie 3 Trenerów/rki													
Etap 3 - Zatrudnienie Asystenta/tki rodziny													
Etap 4 - Rekrutacja - organizacja spotkania informacyjnego													
Etap 5 - Podpisanie kontraktów socjalnych z uczestnikami/czkami PAL													
Etap 6 - PAL_realizacja Choreoterapii													
Etap 7 - PAL_realizacja wyjazdowych warsztatów „Sztuka przetrwania”													
Etap 8 - PAL_realizacja grupowych warsztatów z zakresu kompetencji													
Etap 9 - PAL_realizacja grupowych warsztatów KREOWANIE ŚWIATA													
Etap 10 - PAL_spotkania Grupy Samopomocowej													
Etap 11 - PAL_środowiskowa praca socjalna													
Etap 12 - PAL_wynajem pomieszczeń													
Etap 13 - PAL_poczęstunek dla uczestników/niczek projektu													
Etap 14 - PAL_zakup materiałów plastycznych													
Etap 15 - PAL_zakup sprzętu audio z odtwarzaczem CD													
Liczba uczestników												15	

Zadanie 4 - Zarządzanie projektem												
Etap 1 - Organizacja pracy zarządu projektu												
Etap 2 - Rekrutacja-weryfikacja oświadczeń potencjalnych uczestników												
Etap 3 - Bieżąca koordynacja projektu												
Etap 4 - Bieżąca obsługa administracyjno-biurowa projektu												
Etap 5 - Monitoring realizacji projektu												
Etap 6 - Sprawozdawczość z realizacji projektu												
Etap 7 - Ewaluacja projektu												
Etap 8 - Promocja projektu - projekt i wykonanie ulotek												
Etap 9 - Promocja projektu - wizualizacja												
Liczba uczestników												0
Zadanie 5 - Działania o charakterze środowiskowym												
Etap 1 - PAL_zakup biletów wstępu na wejścia w ramach wycieczek kulturalno-turystycznych												
Etap 2 - PAL_wycieczki kulturalno-turystyczne - organizacja dojazdu												
Liczba uczestników												8

LEGENDA:

- PLANOWANY OKRES REALIZACJI ZADANIA

- BRAK OKRESU REALIZACJI ZADANIA

5.3 OPIS GRUPY DOCELOWEJ

Grupą docelową, będą mieszkańcy/nki z terenu Gminy Sośnicowice, w szczególności korzystające z pomocy społecznej i w wieku aktywności zawodowej (w pierwszej kolejności bezrobotne, niepełnosprawne oraz kobiety nieaktywne zawodowo) oraz osoby z ich najbliższego otoczenia. Przewiduje się, że wsparciem w ramach projektu zostanie

objętych 15 mieszkańców/nek (w tym 11 kobiet), w tym co najmniej 10% będą stanowili mieszkańcy/nki z niepełnosprawnością.

Osoby te w przeważającej większości charakteryzuje niskie wykształcenie 61% (w tym 48% kobiet) oraz brak albo małe doświadczenie zawodowe 26%(w tym 75% kobiet). Wieloletnia nieobecność na rynku pracy, szczególnie osób niepełnosprawnych i matek zajmujących się wychowaniem dzieci, sprawia że ich ewentualne dotychczasowe doświadczenia i nabyte umiejętności są nieaktualne. Dysproporcje te pogłębia dodatkowo fakt zamieszkiwania w niewielkiej gminie miejsko-wiejskiej, na terenie której katalog usług społ., zdrowotnych, kulturalnych i edukacyjnych jest ograniczony. Deficyty w tych obszarach, utrzymujące się przez dłuższy czas, prowadzą nie tylko do degradacji materialnej, ale także do wykluczenia społ. i mają swoje konsekwencje psychospoł. nie tylko dla samych bezrobotnych, ale i ich rodzin, które stają się zdemotywowane do podejmowania prób poprawy swojej sytuacji, a przez to wykazują bierność.

Trzy lata realizacji projektu systemowego pokazały konieczność podjęcia bardziej kompleksowych działań poprzez większe rozwijanie instrumentów readaptacji społeczno-zawodowej (usługi w zakresie przywracania samodzielności życiowej poprzez wprowadzenie asystenta rodziny i ułatwiający powrót do aktywnego życia społeczno-zawodowego, szczególnie uczestnikom/niczkom z niepełnosprawnością poprzez warsztaty kreatywności, wykorzystujące ekspresję ciała, teatr ruchu i tańca – choreoterapię) i wykorzystanie nowych instrumentów integracyjnych. Zwiększy to efektywność działań aktywizujących uczestników/niczki poprzez szerszy dostęp do pracy socjalnej, dobór odpowiednich form zmiany postaw zawodowych i społecznych, wspieranie samodzielności i aktywności własnej.

Przewidywana liczba beneficjentów bezpośrednich:

- 15 osób (9 miesięcy)

Przewidywana liczba beneficjentów pośrednich (otoczenie)

- do 20 osób (9 miesięcy)

Kategoria odbiorców z uwagi na dysfunkcję:

- osoby niepełnosprawne**
- osoby bezrobotne**
- osoby bezradne**

- inne ujęte w ustawie o pomocy społecznej

Stopień niepełnosprawności Uczestników/czki:

- lekki, umiarkowany, znaczny

Wiek Uczestników/czek

- od 15 do 60/65 roku życia (wiek aktywności zawodowej)

Płeć Uczestników/czek

- mężczyźni i kobiety zamieszkujący gminę Sośnicowice, z zachowaniem równości szans

5.4 TERMIN REALIZACJI

01.02.2011 – 31.12.2011R.

5.5 SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Realizacja zadań Programu Aktywności Lokalnej „W grupie siła” może być finansowana w ramach projektu systemowego „Nowe Perspektywy. Program Aktywnej Integracji w Gminie Sośnicowice”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej, według następującego montażu finansowego:

- środki europejskie w wysokości 85% wartości całkowitej programu,
- dotacja celowa z budżetu państwa w wysokości 4,5% wartości całkowitej programu,
- środki własne Gminy Sośnicowice w wysokości 10,5% wartości całkowitej programu.

Planowana wartość całkowita Programu: 122 084,00zł.

6. PODZIAŁ ODPOWIEDZIALNOŚCI I KOMPETENCJI – STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Zał. 1

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

